

N:o 89.

Af Herr Johan Andersson i Lysvik: Om inställande af Kongl. teatrarne verksamhet för statens räkning samt användande af teaterbyggnaderna och deras tomter för andra statens ändamål.

Det torde ännu ej vara förgätet, huru frågan om de Kongl. teatrarne förorsakade sistlidne Riksdag rätt mycket obehag, och att döma af teaterstyrelsens utlåtande och förslag, sådant det under de senaste dagarne varit synligt i tidningarne, synes denna fråga icke heller blifva behaglig under innevarande riksdag. Utan att känna det förslag, som är att förvänta från Kongl. Maj:t rörande denna fråga, synes mig dock temligen gifvet, att högst betydliga summor erfordras från statsverkets sida, derest de Kongl. teatrarne hädanefter såsom hittills skola utöfva sin verksamhet. Visserligen har det talats — och detta var äfven en af sistlidne Riksdags Stats-Utskotts anvisade utvägar — att man skulle sälja den så kallade Dramatiska teatern och för statens räkning bibehålla den Stora teatern, men denna utväg befarar jag skulle leda derhän, att teaterhuset, som lärer vara eldfarligt och för sitt ändamål olämpligt, snart nog måste ombyggas, hvartill torde åtgå några millioner. För oss från landsbygden, som omöjligen kunna fatta, att teatern skulle vara för samhället så gagnande och nödvändig, att dertill måste lemnas anslag, äfven om man nödgas af brist på medel afslå bidrag för ändamål, som i mitt och många andras tycke äro långt mera nödiga och för det allmänna gagnande, synes derföre en annan af de utvägar, samma Stats-Utskott anvisar, vara mera tilltalande. Utskottet säger nemligen, »att till näst sammanträdande Riksdag må blifva framlagdt förslag till definitivt ordnande af frågan om teatrarne framtida ställning, vare sig sådant finnes böra ske genom försäljning, eller genom inställande af de Kongl. teatrarne verk-

samhet och byggnadernas användning för andra ändamål, eller genom öfverenskommelse i ämnet med Stockholms stad» etc.

Då man emellertid sväfvar i ovisshet om det förslag i ämnet, som af Kongl. Maj:t kommer att föreläggas Riksdagen, torde ett förslag af enskild motionär under sådana förhållanden anses mindre välbetänkt, såsom att gå ärendet i förväg, men som riksdagsman oefaren vet jag ej, om man rörande denna fråga kan, sedan innehållet af det Kongl. förslaget varder känt, efter motionstidens slut väcka motion. För att sålunda icke förlora fatalierna vågar jag till Riksdagens pröfning framlägga detta förslag såsom ett bidrag till lösning af frågan.

Inom Riksdagen finnes näppeligen mer än en tanke derom, att nu varande riksdags- och riksbankshus äro för sina ändamål alldeles olämpliga. Då nu derjemte genom Kongl. Maj:ts proposition N:o 1 till denna Riksdag blifvit förklaradt, att den lokal, som är upplåten för Riksarkivet, befines vara så olämplig och otillräcklig för sitt ändamål, att en ny byggnad är föreslagen att uppföras, hvartill kostnaden är beräknad att utgöra mer än 1,216,000 kronor, så synas mig dessa frågor jemte frågan om Kongl. teatrarne böra kunna lösas i sammanhang. Om Stora teaterns hus, såsom olämpligt för sitt nu varande ändamål, jemte tillhörande tomter komme att anslås för Riksdagen, som derå uppförde tidsenliga byggnader, inrymmande både Riksdag, Riksbank och Riksgäldskontor, så kunde Riksarkivet sedan inrymmas i nu varande riksdagshus, samt Riksarkivets och Riksgäldskontorets närvarande lokaler användas för andra statens behof, och Riksbankens tvenne hus försäljas. Någon beräkning af härmed förenade kostnader kan jag naturligtvis ej uppgöra, men antagligen komma dessa att fullt uppvägas af deremot svarande fördelar och besparingar.

Mången torde i anledning af detta förslag invända, att hufvudstaden icke kan undvara en så kallad lyrisk scen. Om så är, hvilket jag ej vågar bestrida, då jag ej känner behofvet i denna del, vågar jag dock påstå, att den stora massan af svenska folket icke erfar något dylikt behof. Skulle för hufvudstaden en dylik inrättning vara af behofvet påkallad, så borde det väl äfven vara dess ensak att draga försorg om sådan anstalts anskaffande och underhåll, dertill staten möjligen kunde bidraga på det sätt, att Helgeandsholmen af staten upplåtes för sådant ändamål, mot det att staden uppförde nytt hofstall och för öfrigt ordnade holmen på ett tillfredsställande sätt.

På grund af hvad nu anförts vågar jag föreslå,

att Riksdagen för sin del ville besluta inställande af Kongl. teatrarne verksamhet för statens räkning, samt att dess hus och tomter må upplåtas åt Riksdagen för att

å samma tomter uppföra nya byggnader, inrymmande så väl riksdagshus som lokaler för Riksbanken och Riksgäldskontoret.

Som jag redan antydt, afser mitt förslag att i så vidsträckt mån som möjligt hålla frågan öppen för Stats-Utskottet — dit jag anhåller, att denna motion, må varda remitterad — hvilket derigenom kommer i tillfälle att i ett sammanhang taga omförmälda ärende i öfvervägande.

Stockholm den 27 Januari 1883.

J. Andersson
fr. Vermlands län.